
Onderwerpen in dit nummer

- ✓ Voorjaarsbloeiers in Oisterwijk Natuurparels Deel 5
- ✓ Verslag vogelweekend Lauwersmeer
- ✓ Meelopen met de Amfibieënwerkgroep
- ✓ Bijscholing Zoogdierenwerkgroep
- ✓ Activiteiten Vogelwerkgroep in vogelvlucht
- ✓ Aandacht voor Duurzaamheid: Wormenhotel
- ✓ Educatieve Natuurtuin: Open Tuinendag 20 juni en officiële opening 5 juli
- ✓ Wist je dat.....

Voorjaarsbloeiers in Oisterwijk Natuurparels Deel 5

Rob en Jan nemen ons weer mee op een ontdekkingsstocht in de natuur in en rondom de gemeente Oisterwijk en dit keer staan de voorjaarsbloeiers centraal.

<https://www.youtube.com/watch?v=bd9uvlhBFk>

Verslag vogelweekend Lauwersmeer

24 tot en met 27 april 2026

Gebieden Diependaal, Lauwersmeer, de Onlanden en het Tusschenwater.

Vrijdag 24 april

Met 19 personen en 6 auto's zijn we rond 09.00 uur bij onze eerste stop, de kijkhut bij Diependaal in Oranje in Drenthe. Na een kopje koffie we via een lange tunnel naar de hut waar al verschillende fotografen uitkijken naar de otter die hier regelmatig is waargenomen. Wij zien hem niet, maar wel leuke vogelsoorten zoals de zomertaling, een paar wilde zwanen en zelfs nog een paartje nonnetjes. Onze fotograaf probeert nog een vrouwtje bruine kiekendief vast te leggen op de gevoelige plaat. Zij is druk bezig met haar nest te verzorgen en ook de man helpt druk mee. Een deel van de groep loopt naar de nieuw aangelegde oeverzwaluwwand waarin een honderdtal oeverzwaluwen bezig zijn om hun nestholte uit te graven. Een prachtig gezicht.

Foto Jan Wolfs

Op de terugweg zien we op de akkers een paar gele kwikstaarten, veel minder dan vorige jaren maar we zijn deze keer wel een paar weken vroeger dan normaal. We rijden naar Fochteloërveen waar we achter in het veld een paar kraanvogels zien lopen en op de akker voor ons zitten nog een paar kleine plevieren. Een raaf komt overvliegen en de tellijst begint al aardig vol te lopen. We rijden een stukje verder waar de boomkijkers zitten, maar die laten zich niet zien. Het zal wel te koud zijn. Wij hebben er ook wat van maar gelukkig schijnt de zon en dat maakt het een stuk aangenamer. Een drietal kraanvogels komt langs ons vliegen en dat geeft toch een prachtig beeld. De klikjes van de fototoestellen draaien op volle toeren. We gaan naar ons verblijf in Zoutkamp bij camping Robersum. We komen hier al een aantal jaren en vinden dit een uitstekende locatie voor onze werkgroep.

We pakken uit en gaan naar de toplocatie Eeuzemakeeg waar aan de noordkant veel kemphanen zitten. Dat blijft altijd een mooi gezicht met de diversiteit van kleuren van de vele mannetjes. Voor de kleine steltlopers staat het water veel te hoog en dat vinden wij wel jammer maar het zal wel bewust hooggehouden worden. We kijken nog even bij de zuidkant en zien daar een mooie visarend die we aan de tellijst mogen toevoegen. We rijden terug en na ons eerste lekkere maaltijd van dit weekend besluiten we nog een keer op pad te gaan. Het vogelbloed kruipt waar het niet gaan kan, dus kijkers mee en op naar de mooie kijkhut Jaap Deensgat. Ernaar toelopend horen we de baardmannetjes en andere rietzangers. Vanuit de hut zien we een juveniele zeearend die aan de overkant zit. Een kraai probeert een stukje van zijn prooi te stelen en uiteindelijk is de zeearend dit beu en gaat op de wieken. We gaan terug naar een lekker kop koffie of wat anders en dan naar bed.

Sprinkhaanzanger foto Jan Wolfs

Zaterdag 25 april

De ontbijttafel staat om 07.00 uur gereed en als de lunch is ingepakt gaan we een goed uur later op zoek naar de morinplevier, voor velen een soort die ze graag willen zien. We kunnen het beestje niet vinden en rijden richting Moddergat. Hier blijkt het laagwater en dan zitten alle vogels heel ver weg. Teruglopend zien we onder aan de dijk een oude bekende: Hans Gartner, de man die ons op het allereerste weekend in dit gebied overall naartoe bracht. We maken een praatje en hij geeft ons nog wat tips waar hier en daar de vogels zouden moeten zitten. Maar omdat we vroeger in het seizoen zijn moeten de meeste vogels nog komen. Via een portie kibbeling gaan we naar Achter de Zwarten waar in de buurt een blauwvleugeltaling moet zitten. Deze eend is wel heel makkelijk te vinden en voor de fotografen onder ons een ideale vogel om vast te leggen. De zon vol op zijn lijf levert gegarandeerd mooie plaatjes op. We lopen naar de uitkijktoren en onderweg zien we een vos zitten. Zij laat zich gewillig op de gevoelige plaat leggen en we kunnen tot op een paar meter afstand komen, dat gunt ze ons, maar meer ook niet. Aan haar gedrag te zien wil ze naar haar jongen. We laten haar met rust en we worden erop attent gemaakt dat er een zwarte wouw vliegt, maar eenmaal thuis blijkt het op de

foto toch een vrouwtje bruine kiekendief te zijn. We doen nog een nieuwe poging voor de morinelplevier en speuren elk polletje af op de akker, maar helaas weer geen morinelplevier te bekennen. Na een lekkere avondmaaltijd gaan we met enkele diehards naar de toren achter camping de Pomp. Een leuke ontspannen wandeling met op de toren een bruine man kiekendief die op het water een fuut probeert te verschalken. Na enkele pogingen geeft de man het op. Wel erg bijzonder om dit te zien en even later komt diezelfde man nog even een show geven op slechts een paar meter afstand. Prachtig met de avondzon op zijn lijf, supermooi om te zien.

We rijden terug en drinken en praten wat na met de groep en dan moet er door een groepje weer gekaart worden. Het spel Tokken kan met 6 personen soms wel 2 tot 3 uurtjes duren maar deze keer zijn we in anderhalf uur klaar met heel veel plezier en daar gaat het om.

Bruine kiekendief foto Jan Wolfs

Zondag 26 april

Alweer onze laatste volle dag hier in het Lauwersmeergebied. Na ons gebruikelijk ontbijt om 07.00 uur zijn we voor 08.00 uur alweer op pad. Deze keer naar het gebied achter de proefboerderij. Hier kunnen we misschien wel beflijsters tegenkomen. Het gebied is er uitermate geschikt voor. We zien wat tapuiten en kwikstaarten. Heel kort wordt er een roodkeelpieper gezien maar na zeer intensief zoeken wordt deze helaas niet meer teruggevonden. De runderen, vooral de jonge stieren, laten zich goed horen en met hun poot in het zand krabbend laten ze zien dat ze niet bang zijn. Ook in de weilanden rondom zitten enkele duizenden brandganzen. Gereed voor het vertrek naar het hoge noorden. We gaan een stukje verder waar een tiental beflijsters zijn gezien. We lopen door een prachtig mooi gebied maar de beflijsters kunnen we niet vinden. Wel een groepje kramsvogels die zich laten horen. We gaan weer naar Euzemakeeg en treffen daar kemphanen en steltkluten en een vijftal dwergmeeuwen laten zich goed bekijken. Soms vliegt alles op en dan is het goed kijken waar deze vogels allemaal van schrikken. Deze keer is het een slechtvalk, maar heel vaak is het de zeearend. We splitsen ons op richting wadvogels en mogelijke morinelplevier maar deze vogel laat zich weer niet vinden. Vogelaars zijn wel volhouders, dat is een ding wat zeker is. De wadvogels laten zich goed zien tijdens het opkomend water terwijl ze allemaal bezig zijn met het zoeken van voedsel. Het loopt aardig tegen zessen en we worden verwacht voor het avondeten. Wat een luxe dat er weer een heerlijke maaltijd voor ons gereed staat. Het is al wel wat laat maar toch nog even met een paar op pad. Dit keer naar de uitkijkpost. Vanaf hier heb je een prachtig uitzicht op de rietvelden met hun zangers. Verschillende rietzangers laten zich goed horen en ook de roerdomp die je bijna overal in het Lauwersmeergebied kunt horen. Ik denk dat we er tientallen hebben gehoord, helaas geen enkele gezien. Verderop vliegt nog een kiekendief en we zien de zon ondergaan. Terug naar Robersum. Daar kunnen we wat drinken en het spel Tokken weer op gang brengen. De kaarters worden steeds bedrevener want iets na middernacht is het afgelopen. Andere winnaars en met morgen een reisdag voor de boeg gaat iedereen om 00.30 uur naar bed.

Steltkluut foto Jan Wolfs

Maandag 27 april

Na het laatste ontbijt gaat iedereen aan de slag en binnen de kortste keer is alles opgeruimd en afgewassen en het vuilnis opgeruimd. Nog even met een zwabber erdoor en alles is weer spic en span.

Een solidariteit waar menigeen trots op kan zijn. We rijden naar de Onlanden, een mooi natuurgebied onder de rook van Groningen. We zoeken naar de draaihals die kortgeleden hier was gesignaleerd, maar zoals eerdere keren hebben we pech dat we deze niet vinden. Een paapje en andere vogels maken dit gemis zeker goed. En wat te denken van een kleine groep die de hermelijn ziet lopen. Erg duidelijk met het zwarte stukje op het eind van zijn staart. We spotten nog wat bosruiters en geoorde futen die zich van hun beste kant laten zien. Ook blauwborsten zijn te horen en te zien. Een mooie tussenstop maar nog iets te vroeg voor de witwangstern. Bij de waterkering van het gebied zitten de kemphanen prachtig te pronken en laten de bosruiters zich goed bekijken. De bever heeft zijn sporen ook nagelaten aan de vers gevelde wilgen te zien. Een aantal vogelaars gaan op huis aan en de rest brengt nog een bezoek aan het voor velen onbekende maar mooie Tussenwater waar veel vogels zich van erg dichtbij laten bewonderen. Het loopt tegen 15.00 uur en we nemen van iedereen afscheid. Het was een heerlijk weekend met 138 soorten op de tellijst. Wel wat minder dan we gehoopt hadden, maar we zijn ook twee weken eerder dan de vorige jaren. Geweldig om te zien hoe we met elkaar omgaan en iedereen mee laten genieten. Kortom een geweldige, fijne werkgroep waar ons IVN trots op mag zijn. In ieder geval, ik ben het wel.

Jan Op 't Hoog

Meelopen met de Amfibieënwerkgroep

Op een mooie maar frisse zaterdagavond in mei ga ik met de coördinator van de Amfibieënwerkgroep, Els Raaijmakers, mee op pad om de amfibieën te monitoren in het Witven en het Van Esschenven.

Maar eerst lopen we naar het Staalbergven om een eerder geplaatste luchtfilter van een boomtak te halen en wat verderop een watermonster te nemen. De werkgroep helpt met deze monsters mee aan het onderzoek eDNA bioblitz van RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland). Via deze nieuwe methode kan de aanwezigheid van DNA van soorten in water worden aangetoond. Het luchtfilter heeft Els zo te pakken, maar ze heeft er geen rekening mee gehouden, dat ze voor het watermonster tot haar knieën in het ven moet staan om helder water te scheppen. Gelukkig heb ik vanavond besloten om mijn laarzen aan te doen, dus ik stap het ven in om een zak vol water te scheppen. Met een grote spuit en daaraan een filter moet 20 keer water uit de zak worden opgezogen en teruggespoten.

Dat gaat zwaarder dan gedacht, dus ik ben blij als de test klaar is en alle gevraagde informatie is verzameld.

Dan gaan we naar het Van Esscheven en Witven om te horen en zien welke soorten we op het monitoringslijstje kunnen bijschrijven. Maar hoe goed we ook de ondiepe waterkant afspeuren, er is geen beweging of geluid waar te nemen. We gaan er maar vanuit dat het waarschijnlijk te koud is en er bij warmer weer wel leven blijkt te zijn in dit gebied. Het was in ieder geval een heerlijke wandeling in een prachtige omgeving.

Anja van der Leij

Bijbscholing Zoogdierenwerkgroep

Op 22 mei werden 8 leden van de werkgroep Zoogdieren ontvangen door Adrian Waas van Waterschap Brabantse Delta voor een lesdag over de bestrijding van muskusratten en beverratten. In ons dichtbevolkte land zijn er vele botsende belangen tussen natuur en mens. Dit levert regelmatig conflictsituaties op. Een van de oudere conflicten houdt verband met de genoemde knaagdieren. Deze door onszelf geïntroduceerde soorten leven graag in onze dijken die door hun graafgedrag ondermijnd raken met risico's voor wateroverlast in het achterland. Reden genoeg om ze te bestrijden. En dat wordt gedaan door ze op te sporen en te doden. Met de veranderende blik op hoe we om moeten gaan met dieren wordt dit proces van opsporen en doden voortdurend tegen het licht gehouden en geïnnoveerd om dierenleed maximaal te beperken. Na een ochtend theorie werd het veld in gegaan om een en ander in de praktijk te aanschouwen. We hebben genoten en veel geleerd van deze bijbscholing die ons gratis werd aangeboden door het waterschap.

Rob Wolfs

Activiteiten Vogelwerkgroep in vogelvlucht

Er is een grote groep geslaagd voor de Vogelcursus. De enthousiaste docenten hebben er weer een mooie cursus van gemaakt!

Vijftien leden van de Vogelwerkgroep houden maandenlang via camera's op hun telefoon, tablet of laptop de broedkasten van de gierzwaluwen in de gaten en noteren in een app wat ze allemaal zien gebeuren. Intussen zijn de eerste eieren uitgekomen.

Verdeeld over meerdere weken bezoeken groepjes vrijwilligers 15 torenvalkkasten in de gemeente Oisterwijk om met behulp van een telescoopstok en daaraan een mobiele telefoon te controleren of de kasten bezet zijn. Meerdere kasten zijn leeg, maar hier was het raak.

Foto Marie-José Verbeeten

Om te horen of er jonge ransuilen zijn geboren in het gebied van de Loonse en Drunense duinen, wordt de omgeving weken achter elkaar vanaf de schemering in groepjes van 2 of 3 via verschillende routes afgespeurd. Deze schoonheid was al eerder ontdekt.

Foto Wilma Berg

De Vogelwerkgroep doet ook mee met het Broedvogel Monitoring Project. Groepjes van 2 of 3 lopen om beurten en verspreid over een aantal maanden voor zonsopkomst en na zonsondergang vier dezelfde routes en noteren welke broedvogels worden gehoord of gezien.

Aandacht voor Duurzaamheid: Wormenhotel

Duurzamer leven, hoe doe je dat? Nou, bijvoorbeeld door je groente-, fruit- en tuinafval niet meer weg te gooien maar te voeren aan wormen die er dan mooie wormencompost van maken voor in je tuin.

Dit wist Lonneke van Soest ons te vertellen tijdens haar enthousiaste en boeiende lezing bij IVN Oosterwijk over de regenworm. We kregen te horen hoe belangrijk de regenworm is voor het ecosysteem. In een hectare grond kunnen wel 10 miljoen regenwormen voorkomen, die bij elkaar zo'n 30.000 kilogram wegen. Jaarlijks produceren ze 60.000 kilo compost. Ze graven per dag zo'n 50 kilometer aan tunnels, die op korte termijn 200.000 liter water kunnen opvangen en vervoeren.

Omdat we niet allemaal een hectare grond hebben liggen om de regenwormen hun gang te kunnen laten gaan, is een bescheiden wormenhotel een mooie manier om zelf op kleine schaal de planten in de tuin en in huis een handje te helpen en de afvalberg te verminderen.

Aangestoken door de lezing besloot ik om ook te starten met een wormenhotel en deze week heb ik de bak en de tijgerwormen ontvangen. Niet de beste tijd van het jaar om te beginnen, want met hoge temperaturen doen de wormen niet veel. Een temperatuur van 18-20 graden is optimaal. Ze moeten sowieso even bijkomen van de reis en om ze wat te vertroetelen heb ik koude koelelementen in een handdoek in de bak gelegd, waar ze meteen onderkropen om aan de buitentemperatuur van 30 graden te ontkomen. Ik ben benieuwd hoe het verder gaat lopen, maar het is ontzettend leuk om met deze beestjes in de weer te zijn. Heb je planten die rijke, eigengemaakte voeding kunnen gebruiken, dan is dit een echte aanrader.

Anja van der Leij

Educatieve Natuurtuin: Open Tuinendag 20 juni en officiële opening 5 juli

De Educatieve Natuurtuin van IVN Oosterwijk doet dit jaar voor het eerst mee met de Landelijke Open Tuinendagen en is een van de 12 tuinen in Oosterwijk, Moergestel, Haaren en Heukelom die afzonderlijk of via een route bezocht kunnen worden. De Natuurtuin is op zaterdag 20 juni open van 11.00 -17.00 uur. We zullen aanwezig zijn met een promotiestandje en voor kinderen wordt er een kleine speurtocht door de tuin uitgezet. Verder lopen er vrijwilligers rond in de tuin die meer informatie kunnen geven over het tot stand komen van de Natuurtuin en wat er groeit en bloeit. Aanmelden hoeft niet, dus kom gewoon eens kijken!

Op zondag 5 juli vindt om 13.00 uur de langverwachte officiële opening van de Educatieve Natuurtuin plaats. Kartrekker van het tuinproject en coördinator van de Tuingroep Gijs van der Weerden heeft de eer om de opening te verrichten. Verder zal Dianne Merks aanwezig zijn die de prachtige aquarellen voor het informatiepaneel heeft gemaakt, voorzitter Ton Willems zal een praatje houden en we verwachten ook een vertegenwoordiger van Intents die een mooie bijdrage zal leveren aan de tuin. Het programma wordt nog verder uitgewerkt, maar schrijf ook deze datum alvast in je agenda!

Wist je dat.....

..... de prijs voor koffie en thee in De Nieuwe Burght na vele jaren is verhoogd van €1,00 naar €1,50 in verband met gestegen kosten?

..... er op zondag 27 september speciaal voor leden die actief bijdragen aan de werkzaamheden binnen de vereniging een Actieve Ledendag georganiseerd wordt? Later hoor je meer over het programma.

..... Joop Gokke als mede-coördinator van de Tuingroep Gijs van der Weerden zal ondersteunen?

..... Ingrid Morselt met ingang van juni als coördinator Natuurwandelingen het stokje van Maria Zijlmans heeft overgenomen?

..... je mee kan doen met de Libellentelling van 5-7 juni? Kijk op de website van de Vlinderstichting voor meer informatie.

..... je op 2 juli een Webinar kan volgen bij de Brabantse Milieu Federatie over Basis Kwaliteit Natuur? Kijk op hun website voor meer informatie.

Redactie

De volgende IVNieuwsgierig verschijnt eind juni.

Kopij aanleveren kan tot 21 juni via pr@ivnoisterwijk.nl. Te laat binnengekomen kopij wordt niet meer geplaatst en zal eventueel worden bewaard tot de volgende nieuwsbrief.

De redactie houdt zich het recht voor om berichten aan te passen of in te korten. Wil je de IVNieuwsgierig niet meer ontvangen? Dan kan je je afmelden via pr@ivnoisterwijk.nl

